

Notitie herwaardering Fort Kijkduin

Van: Stichting Erfgoed Den Helder, Bas van Spréw (interim-directeur)

Datum: 13 oktober 2020

Deze notitie is een samenvatting van het plan dat leidt tot de herwaardering van Fort Kijkduin en is gebaseerd op het Projectplan Fort Kijkduin (Zeestad BV/Stichting Stelling Den Helder) en het Bedrijfsplan Stichting Erfgoed Den Helder. Daarnaast zijn nieuwe inzichten verwerkt, die voort zijn gekomen uit het proces van samenvoeging Willemsoord BV en de Stichting Erfgoed Den Helder.

Algemene doelstelling herinrichting Fort Kijkduin

Het plan is om Fort Kijkduin in de periode eind oktober - december 2020 en 2021 grondig te vernieuwen. De attracties in het fort en de bouwkundige staat van het fort, zullen verbeterd worden. Daarnaast is het van belang dat Fort Kijkduin nadrukkelijker op de kaart wordt gezet bij bewoners, bedrijven en bezoekers uit binnen- en buitenland.

Deze vernieuwing en daarmee herwaardering heeft tot doel, te zorgen voor een rendabele en hoogwaardige educatieve én recreatieve invulling, die het karakter en de geschiedenis van het fort in ere houdt en die de exploitatiemogelijkheden van het fort vergoot.

Na afronding van het project is Fort Kijkduin een topfort. Binnen één totaalconcept bevinden zich verschillende functies, zoals museum, aquarium, café/restaurant, museumwinkel, vergaderlocatie, evenementen, educatie en speelmogelijkheden.

Het fort heeft na de herwaardering een hoogwaardige, moderne tentoonstelling over de geschiedenis van het fort en de Stelling van Den Helder, gericht op een brede doelgroep. Het fort heeft een eigentijds en informatief aquarium, die actuele thema's op gebied van het leven en voortbestaan van de Wadden- en Noordzee behandelt. De bezoeker van het aquarium wordt verleid ook de rest van het fort te bezoeken en andersom.

Ambities bezoekersaantallen

De werkzaamheden ten behoeve van de vernieuwing zijn gepland in het najaar van 2020 en het najaar van 2021. Hiervoor zal het fort tijdelijk, gedurende een periode van twee maanden gesloten zijn. In 2019 werden er circa 42.250 bezoeken geteld. In 2021 valt dat, vanwege de sluiting tijdens de verbouwing, tijdelijk terug tot circa 35.000. In het jaar direct na heropening (2022) worden er juist meer bezoekers dan ooit verwacht: 60.000. Het aantal bezoekers zal daarna stabiliseren rond 55.000 per jaar. Hetgeen gemiddeld circa 13.000 bezoekers meer is dan in 2019.

Tevens is het de ambitie het aantal schoolklassen, dat gebruik maakt van het educatieve programma te laten groeien van 50 in 2022 naar 100 in 2024.

Werkzaamheden

De herwaardering bestaat uit 7 fasen. De eerste fase wordt eind 2020 al uitgevoerd. De overige werkzaamheden worden uitgevoerd in 2021. Alleen tijdens de feitelijke verbouwingswerkzaamheden en herinrichting zal het fort tijdelijk gesloten zijn. Dit is gepland in de periode dat het fort doorgaans het laagste aantal bezoekers trekt, tussen de herfstvakantie en Kerst.

1. Vernieuwen burg en plein. Deze werkzaamheden zijn ingepland en worden uitgevoerd tussen 26 oktober en 25 december 2020.

2. Vernieuwde entree en een vernieuwde eigentijdse en aansprekende horecagelegenheid, passend bij het fort en bij de bezoekers ervan, met een terras dat het mooiste uitzicht van Nederland heeft.
3. Moderne, informatieve en educatieve museale presentatie waardoor de bezoeker kan beleven hoe het leven op het fort eruitzag.
4. Kwalitatief hoogwaardig educatief programma dat door klassen in het basis en voortgezet onderwijs kan worden afgenomen/geboekt.
5. Een belevingsruimte buiten voor spellen en spelen, waarbij het verhaal van het fort een rol speelt en de verbinding tussen water en het land wordt gelegd.
6. Tentoonstelling die een logische overgang vormt tussen het fort en het gemoderniseerde aquarium.
7. Marketing en communicatiestrategie, die leiden tot grotere naamsbekendheid en een uniek imago, een verhoogd bezoekersaantal van 55.000 eind 2024 en presentatie van Fort Kijkduin als perfecte uitvalsbasis om de Stelling Den Helder en de regio te ontdekken.

Toekomst

Fort Kijkduin en de Stelling van Den Helder dragen bij aan de versterking van het cultuurhistorisch erfgoed in het waddengebied. Fort Kijkduin vormde een onderdeel van diverse verdedigings- en oorlogsstrategieën die in de loop der eeuwen hun betekenis hebben gehad voor de verdediging van de waddenkust en het achterland. De herontwikkeling van het fort levert een grote bijdrage aan de historische en landschappelijke verhaallijnen van Den Helder en de regio.

Visie

Het fort is een kroonjuweel binnen het Helderse erfgoed. Het vernieuwde Fort Kijkduin is een totaalconcept met een expositie, aquarium, museumcafé, -restaurant en -winkel. Alle functies van het fort worden verbonden met een logische routing en gerepresenteerd door een overkoepelende, herkenbare huisstijl.

Het fort wordt samen met onder andere Willemsoord en het Atlantikwall Centrum een van de centrale punten binnen het historische verhaal dat wordt verteld aan bewoners, bezoekers en bedrijven. Daarnaast is de plek dé ideale locatie voor diverse vormen van recreatief gebruik of een zakelijke bijeenkomst.

Het fort ontvangt in de toekomst jaarlijks circa 55.000 bezoekers (zie bedrijfsplan Stichting Erfgoed Den Helder) en is daarmee op landelijk niveau een middelgrote culturele instelling.

De museale presentatie en inrichting zijn van hoogwaardige museale kwaliteit, laten een duidelijke verhaallijn zien en leggen verbinding met het nabijgelegen Atlantikwall Centrum en andere onderdelen van de Stelling van Den Helder en voor scholen is er een educatief programma. Het aquarium voldoet aan alle eisen en is aantrekkelijk en eigentijds ingericht.

Het fort wordt momenteel door Zeebad Huisduinen BV geëxploiteerd. Deze BV valt onder de Stichting Erfgoed Den Helder en onder het bestuur van de directeur van deze stichting. De organisatie wordt in de toekomst verder versterkt en onderschrijft de Cultural Governance Code en staat onder toezicht van de kundige Raad van Toezicht.

Projectorganisatie

Zeestad CV/BV en de Stichting Erfgoed Den Helder - voorheen Stichting Stelling van Den Helder - hebben samen gewerkt aan de planvorming voor Fort Kijkduin, zoals beschreven in deze notitie.

Door het omvormen en professionaliseren van de Stichting Den Helder naar Stichting Erfgoed Den Helder is de basis gelegd voor een professionele erfgoedorganisatie ten behoeve van behoud,

beheer, marketing en verdere ontwikkeling van de Stelling van Den Helder en Willemsoord. De stichting is eigenaar van het fort en verantwoordelijk voor de exploitatie en herontwikkeling van het fort. Met Zeestad worden nadere afspraken gemaakt inzake projectsturing, verantwoordelijkheden en opdrachtgeverschap. In overleg met Zeestad BV, de gemeente Den Helder en eventuele overige financiers zal de Stichting Erfgoed Den Helder de concrete planning en invulling van de werkzaamheden uitwerken.

Voor de diverse werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de in deze notitie beschreven onderdelen te realiseren zullen offertes worden aangevraagd bij deskundige bureaus/bedrijven.

Voor de werkzaamheden voor de eerste fase (vernieuwen brug en plein) zijn offertes aangevraagd en heeft aanbesteding plaatsgevonden. Uitvoering 26/10 - 25/12 2020.

Marketing en communicatie

Zoals eerder beschreven wordt Fort Kijkduin spil in het verhaal dat de Stichting Erfgoed Den Helder vertelt. Hiervoor zal in 2021 een marketing en communicatieplan worden gemaakt. In het bedrijfsplan van de stichting is hiervoor al wel een kader geschetst.

In deze marketing en communicatie krijgt het fort een hoofdrol. Het Fort Kijkduin maakt onderdeel uit van een zeer waardevolle historische infrastructuur met onder andere het Atlantikwall Centrum, Kroontjesbunker, Fort Westoever en Willemsoord. In deze context zullen marketing en communicatie plaatsvinden.

Ten behoeve van marketing en communicatie zal een professionaliseringslag gemaakt worden. Om dit te realiseren is in de meerjarenbegroting van de Stichting Erfgoed Den Helder budget gereserveerd. Tevens zal samenwerking worden gezocht met bestaande organisaties zoals Top van Holland, City Marketing Den Helder en Holland boven Amsterdam.

Begroting

I nvesteringsbegroting (bedragen exclusief btw)	
Projectleiding	€ 69.760
Herinrichting bovenzaal inclusief passende entree	€ 266.000
Upgrade museale presentatie	€ 153.800
Educatief programma	€ 40.000
Kijkduin junior beleving	€ 75.000
Upgrade aquarium en tentoonstelling	€ 275.000
Marketing en communicatiestrategie	€ 45.000
Incorporatie Fort Kijkduin Den Helder in Zicht	€ 10.000
Overnachtingen, evenementen, vergaderen	€ 80.000
Bezoekersdepot	€ 35.000
Onvoorzien	€ 50.440
Totaal	€ 1.100.000

Financierings-/dekkingsplan

Dekkingplan	
Waddenfonds (toegezegd)	€ 500.000
Provincie Noord-Holland (is aangevraagd)	€ 110.000
Mondriaan Fonds (is aangevraagd)	€ 55.000
Leader (wordt aangevraagd)	€ 200.000
Gemeente Den Helder (zal worden aangevraagd bij gem. Den Helder)	€ 200.000
Inbreng vrijwilligers	€ 35.000
Totaal dekkingsplan	€ 1.100.000
I ndien een deel van de bovengenoemde subsidies niet worden toegekend, kan de stichting tot maximaal 150.000 euro investeringen bijdragen en in 8 jaar afschrijven:	
Stichting Erfgoed Den Helder (voorfinanciering m.b.v. subsidie gemeente)	€ 150.000